

การใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

รุ่งฤดี แผลงศรี¹

บทคัดย่อ

ปัญหาสำคัญของการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศคือการเตรียมโครงเรื่อง บทพูดให้มีความสมบูรณ์ตั้งแต่การพูดเกริ่นนำ การพูดนำเสนอเนื้อหา และการพูดสรุปเรื่อง การใช้คำถามเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน แล้วสามารถนำไปเป็นแนวทางกำหนดโครงเรื่องบทพูด เพื่อเขียนบทพูดได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับกลางถึงระดับสูง ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของการพูด ความสำคัญของการใช้คำถาม ลักษณะของการใช้คำถามที่ดี ระดับของคำถาม รวมทั้งการนำเสนอตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

คำสำคัญ : 1. การใช้คำถาม. 2. ทักษะการพูดภาษาไทย. 3. ผู้เรียนชาวต่างประเทศ.

¹ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล rungrude@swu.ac.th

Using Question to Develop Thai Speaking Skill of Foreign Learners

Rungrudee Plaengsorn²

Abstract

A main problem of teaching Thai speaking skills to foreign learners is preparing a complete speech draft to include speaking an introduction, speaking a main body, and speaking a conclusion. The use of questioning is one teaching method that helps foreign learners to practice a thinking process step by step. This is then used as a guideline for setting the speech draft in order to speak such draft clearly and straight to the point. This article aims to explain the use of questioning to develop Thai speaking skills for foreign learners at an intermediate level to a high level. This includes the meaning and importance of speaking, the importance of using questioning, features of an appropriate use of questioning, levels of questions, as well as providing examples of questioning to develop Thai speaking skills for foreign learners.

Keywords: 1. Questioning. 2. Thai speaking skills. 3. Foreign learners.

² Associate Professor at Department of Thai and Oriental Languages, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand. Email address: rungrudee@swu.ac.th

บทนำ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศปัจจุบันมักเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงได้ ดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่ผู้สอนจะสอนเป็นลำดับแรก โดยสอนควบคู่ไปกับทักษะการฟัง เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นเบื้องต้นได้อย่างดี ทักษะการพูดจึงมีความสำคัญในการใช้ภาษาเป็นอย่างยิ่งผู้สอนจำเป็นต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว เพื่อพัฒนาไปสู่ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนอย่างเข้าใจต่อไป

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศแต่ละระดับก็แตกต่างกันไป กล่าวคือ ผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับต้นมักมีปัญหาการพูดออกเสียงคำบางคำไม่ถูกต้องชัดเจน อาจเกิดจากภาษาแม่ของผู้เรียนไม่มีเสียงพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ตรงกับภาษาไทย ปัญหาดังกล่าวผู้สอนแก้ไขได้ด้วยวิธีการใช้คู่เทียบเสียง (minimal pair) เพื่อเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ภาษาไทยว่าออกเสียงแตกต่างกันอย่างไรและต้องใช้ช่วยระบุส่วนใดออกเสียงพูดจึงจะพูดได้ชัดเจนและถูกต้อง

ส่วนปัญหาการพูดของผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับกลางและระดับสูงมักเกี่ยวกับการเตรียมบทพูด ผู้เรียนต้องคิดและกำหนดประเด็นเนื้อหาการพูดให้ครบถ้วน ตั้งแต่จะพูดเกริ่นนำอย่างไร เนื้อเรื่องที่นำเสนอมีอะไรบ้าง และพูดสรุปเรื่องอย่างไร เพื่อนำมาพูดตามวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น พูดเล่าเรื่อง พูดอธิบาย หรือพูดแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน ปัญหาดังกล่าวผู้สอนจำเป็นต้องหาเทคนิคหรือวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ผังความคิด (mind map) การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ (a task-based learning approach) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้เรียนสามารถคิดโครงเรื่องบทพูดได้ง่ายและชัดเจนขึ้น

นอกจากวิธีการดังกล่าวข้างต้น การใช้คำถามก็เป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน แล้วนำไปต่อยอดความคิดใหม่ของตนเองในการกำหนดโครงเรื่องบทพูดเพื่อนำไปพูดตามวัตถุประสงค์การพูดต่าง ๆ ได้ต่อไป ดังที่ Chatree Samram (2002: 9) กล่าวถึงการใช้คำถามเพื่อการเรียนการสอนไว้ว่า

คำถามช่วยให้ครูเลือกกิจกรรม นำมาจัดกระบวนการเรียนการสอน

ได้หลากหลายรูปแบบและง่ายต่อการเขียนแผนการสอน

คำถามถ้าถามดี ๆ ก็สามารถกระตุ้นให้เด็ก ๆ คิดแบบใช้ความคิด

ด้วยสมองทั้งซีกซ้ายซีกขวา เมื่อครูตั้งคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด

ด้วยสมองทั้งสองซีก กิจกรรมการเรียนรู้ครูก็ต้องกระตุ้นผู้เรียนให้

พากเพียรค้นหาคำตอบด้วยสมองสองซีกเช่นกัน

หากผู้สอนวางแผนการสอนโดยการใช้คำถามอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการสอน และขั้นหลังการสอนก็จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศมีแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องบทพูดได้ง่ายและชัดเจนกว่าการให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศคิดโครงเรื่องบทพูดเอง การใช้คำถามจึงเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างประเทศได้

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับกลางถึงระดับสูงในประเด็นต่อไปนี้ ความหมายและความสำคัญของการพูด ความสำคัญของการใช้คำถาม ลักษณะของการใช้คำถามที่ดีระดับของคำถาม และตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

ความหมายและความสำคัญของการพูด

เมื่อเริ่มต้นเรียนภาษาต่างประเทศโดยทั่วไปผู้สอนมักเริ่มจากการสอนทักษะการฟังและทักษะการพูด โดยอาจสอนแยกกันหรือควบคู่กันไป แล้วแต่แนวคิดหรือทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนเลือกใช้ เมื่อผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถฟังและพูดได้ระดับหนึ่งแล้ว ผู้สอนจึงสอนทักษะการอ่านและทักษะการเขียนเป็นลำดับต่อไป อาจกล่าวได้ว่า การเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนชาวต่างประเทศเปรียบเหมือนกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่เริ่มเรียนรู้ภาษาแม่ของตน โดยเริ่มจากการฟัง เพื่อเก็บสะสมเป็นคลังคำศัพท์จนมากพอ แล้วเด็กจึงจะเริ่มพูดเป็นคำเป็นประโยค จนกระทั่งพูดเป็นเรื่องยาว ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ต่อจากนั้นจึงเริ่มฝึกหัดอ่านและฝึกหัดเขียนเป็นลำดับต่อไป

ทักษะการฟังและทักษะการพูดจึงมีความสำคัญไม่แพ้ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ดังที่สุไร พงษ์ทองเจริญและสุมิตรา อังวัฒนกุลได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของทักษะการพูดไว้คล้ายกัน ดังนี้

Surai Phongthongcharoen (1983: 121) กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการพูดไว้ว่า

การพูดเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก เพื่อแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ผู้อื่นหรือสถานการณ์อื่น หรือใช้ถ้อยคำเพื่อโน้มน้าวผู้อื่นให้คล้อยตามตนเอง การพูดเป็นเครื่องมือของคนในการใช้ภาษา ดังนั้นครูจึงต้องมีหน้าที่ที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนพูด โดยการหาแบบฝึกหัดที่เหมาะสมมาให้ให้นักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงออก

Sumitra Angwattanakun (1997: 167) กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการพูดไว้ว่า

การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ ธุรกิจต่าง ๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทักษะการพูดจึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้เข้าใจ และจะช่วยให้การอ่านและเขียนง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ทักษะการพูดหมายถึงทักษะการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งสารหรือผู้พูด ผู้รับสารหรือผู้ฟัง เนื้อหาของสาร และสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร การพูดจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการได้นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทุกส่วนดังกล่าวต้องสนับสนุนกัน กล่าวคือผู้พูดต้องมีเนื้อหาหรือสารที่ชัดเจนส่งไปยังผู้ฟัง รวมทั้งการเลือกใช้สื่อหรือช่องทางการสื่อสารอย่างเหมาะสม ส่วนผู้ฟังก็ต้องฟังอย่างตั้งใจ ทั้งนี้ผู้ฟังเองอาจทำหน้าที่เป็นผู้พูดได้เช่นเดียวกัน ฉะนั้น ทั้งผู้พูดและผู้ฟังต่างก็ทำหน้าที่สลับกันเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน จึงต้องมีความเข้าใจที่จะเลือกสารและสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

ดังนั้นการพูดจึงมีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นทักษะการสื่อสารสองทางเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก หรือเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยเฉพาะการเรียนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดเป็นทักษะแรกที่มีผู้เรียนชาวต่างประเทศต้องเริ่มเรียนรู้เป็นลำดับแรก เพื่อใช้สื่อสารกับเจ้าของภาษาในเบื้องต้น รวมทั้งเพื่อใช้เรียนรู้ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนอย่างเข้าใจต่อไป

ความสำคัญของการใช้คำถาม

การใช้คำถามเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งให้ผู้สอนสามารถใช้กระตุ้นความคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใฝ่รู้ หรือเกิดการคิดตามผู้สอน ผู้สอนสามารถใช้คำถามกับผู้เรียนได้ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งนี้การใช้คำถามให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เรียนและวิธีเลือกใช้ประเภทของคำถามอย่างเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนด้วย

ด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้สอนก็สามารถนำวิธีการสอนโดยการใช้คำถามมาพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและแสวงหาคำตอบของคำถามนั้นได้เช่นกัน

เพราะการใช้คำถามเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนฝึกคิดและกล้าตอบคำถาม ดังที่ Chanathip Pornkun (2014: 176) กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามไว้ว่า

การใช้คำถามเป็นเทคนิคที่ครูนำมาใช้สอน การใช้คำถามอย่างเป็นระบบ มีการค่อย ๆ พัฒนาระดับคำถามประเภทต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ ทั้งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การใช้คำถามอย่างถูกต้องเหมาะสมจะเป็นเครื่องมือของการสอนที่เป็นประโยชน์ เช่น ช่วยสร้างความสนใจใคร่รู้ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ และจูงใจผู้เรียนให้ค้นหาความรู้ใหม่ นอกจากนี้ คำถามยังสามารถท้าทายให้ผู้เรียนคิด ช่วยให้มีทัศนคติที่มีความชัดเจน นำไปสู่การแก้ปัญหาใหม่บทเรียน ประสิทธิภาพของการสอน คุณภาพของการอภิปราย และการตอบคำถามของผู้เรียนขึ้นอยู่กับประเภทของคำถามและลำดับการถาม เป็นสำคัญ

ส่วน Chaywat Sutthirat (2012: 3) กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามสรุปได้ว่า ศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based society) บุคคลจึงต้องมีความคิดที่จะคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมาก ดังนั้นผู้สอนจึงต้องฝึกผู้เรียนให้คิดเก่ง โดยใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้น ผู้สอนควรใช้คำถามอย่างหลากหลาย ตั้งแต่คำถามง่าย ๆ จนถึงคำถามที่ต้องใช้ความคิดที่สูงขึ้น คำถามจึงมีความสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด คำถามจะทำให้ผู้เรียนเกิดแง่มุมความคิดใหม่ ๆ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปความสำคัญของการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศได้ ดังนี้

ความสำคัญของการใช้คำถามด้านผู้สอน

1. การใช้คำถามเป็นเทคนิคหรือวิธีการสอนที่ผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางการสอนทักษะการพูดให้แก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศ กล่าวคือ การใช้คำถามช่วยสร้างความสนใจและเป็นแนวทางสร้างกรอบความคิดให้ผู้เรียน ชาวต่างประเทศนำไปกำหนดโครงเรื่องบทพูดตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การใช้คำถามช่วยให้ผู้สอนตรวจสอบหรือสำรวจพินความรู้ของผู้เรียนชาวต่างประเทศได้ว่ามีความรู้เดิมหรือความเข้าใจเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนกำหนดแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างประเทศต่อไป

3. การใช้คำถามช่วยเชื่อมโยงการสนทนาในชั้นเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนชาวต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนทราบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อเรื่องมากน้อยเพียงไร

4. การใช้คำถามช่วยประเมินผลการเรียนของผู้เรียนชาวต่างประเทศว่า มีความเข้าใจบทเรียนเพียงไร นอกจากนี้การใช้คำถามยังช่วยประเมินการสอนของผู้สอนได้ว่า แผนการสอนที่กำหนดไว้มีประสิทธิภาพเพียงใด

ความสำคัญของการใช้คำถามด้านผู้เรียนชาวต่างประเทศ

1. การใช้คำถามช่วยกระตุ้นหรือจุดประกายความคิดของผู้เรียนชาวต่างประเทศให้เกิดความสนใจในบทเรียน โดยผู้สอนสามารถใช้คำถามเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศได้ ตั้งแต่ขั้นเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการสอน และขั้นหลังการสอน

2. การใช้คำถามช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศมีแนวทางกำหนดโครงเรื่องบทพูดได้อย่างชัดเจนกว่าการให้ผู้เรียนคิดโครงเรื่องบทพูดด้วยตนเอง จึงทำให้อุบัติการณ์ที่มีความสมบูรณ์ทุกส่วนขององค์ประกอบการพูด ตั้งแต่ส่วนของกรอกรูปร่างหน้า ส่วนของการพูดเนื้อเรื่อง และส่วนของการพูดสรุปเรื่อง นอกจากนี้การใช้คำถามยังทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศมีความมั่นใจในการพูดต่อหน้าประชุมชน เนื่องจากผู้เรียนมั่นใจในเนื้อหาที่นำเสนอว่า มีความครบถ้วนทุกส่วนขององค์ประกอบการพูด

3. การใช้คำถามช่วยทบทวนหรือสรุปบทเรียนให้เป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ชาวต่างประเทศ

4. ผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถนำวิธีการใช้คำถามพัฒนาทักษะการอ่านหรือทักษะการเขียน เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่านหรือวางโครงเรื่องในงานเขียนได้ด้วยตนเอง

การใช้คำถามมีความสำคัญคือช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศให้เกิดความไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ด้วยการศึกษาฝึกคิด ฝึกหาเหตุผล คำถามจึงช่วยเสริมสร้างความสามารถในการคิดของผู้เรียนชาวต่างประเทศให้ได้รับความรู้จากเรื่องที่เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งการใช้คำถามยังช่วยสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนชาวต่างประเทศได้อย่างดี นอกจากนี้คำถามยังช่วยผู้สอนประเมินผลและตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนของผู้เรียนอีกด้วย

ลักษณะของการใช้คำถามที่ดี

Chaywat Sutthirat (2012: 8–17) กล่าวถึงลักษณะการตั้งคำถามที่ดีสรุปได้ดังนี้

1. ชัดเจน คำถามที่ดีต้องมีความชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าต้องการถามอะไร
2. เข้าใจง่าย คำถามที่ดีต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

3. สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน คำถามที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน เรื่องราว เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน

4. หลากหลาย คำถามที่ดีต้องมีหลายประเภท กลมกลืนกับเรื่องราวกิจกรรม และเร้าความสนใจ

5. มีคุณค่า คำถามที่สร้างขึ้นต้องมีคุณค่าและเร้าให้อยากตอบ

6. ปลายเปิด คำถามที่ดีควรเป็นแบบปลายเปิด เพราะจะทำให้ผู้เรียน กระตือรือร้นที่จะตอบ

7. ได้คิด คำถามที่ดีควรให้ผู้เรียนได้คิด ได้บรรยาย อธิบายเหตุผลว่าทำไม เพราะเหตุใด หรือได้ประเมินค่าสิ่งที่เรี ยนรู้ ผู้ถามต้องพยายามหลีกเลี่ยงคำถาม ที่ต้องการคำตอบเดียวว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

8. พัฒนาสมอง คำถามที่ดีต้องสามารถให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางสมองได้ดีขึ้น

9. สั้นกระชับ คำถามที่ดีควรสั้น กระชับ และชัดเจนที่สุด

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่า การใช้คำถามที่ดีจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริม กระบวนการคิดของผู้เรียน ชาวต่างประเทศได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นอย่างที่ ต้องการสอน ลักษณะของการใช้คำถามที่ดีควรเริ่มจากผู้สอนวางแผนการสอนอย่างเป็น ขั้นตอน โดยเรียงลำดับคำถามจากง่ายไปหายากและให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศค่อย ๆ เกิดความคิดในการเขียนโครงเรื่องบทพูด เช่น การพูดเรื่อง “ทำอะไรสนุกๆจะแข็งแรง” ผู้สอนอาจนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ คำถามระดับพื้นฐาน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน แล้วจึงใช้คำถามระดับสูง เพื่อให้ ผู้เรียนฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์และเป็นขั้นตอน ซึ่งคำถามดังกล่าวจะเรียงลำดับจาก ง่ายไปหายาก ดังนี้

- คุณรู้หรือไม่ว่า ภาพนี้เป็นภาพของกีฬาอะไร	} คำถามระดับพื้นฐาน
- คุณคิดว่า การเล่นกีฬามีประโยชน์หรือไม่	
- กีฬาที่คุณชอบคืออะไร	} คำถามระดับสูง
- มีวิธีการเล่นอย่างไร	

ส่วนวิธีการถามคำถามกับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ดี เมื่อถามคำถามแล้ว ผู้สอนไม่ควรทวนคำถามและทวนคำตอบด้วยตนเอง เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนว่า เป็นคำถามที่ผู้สอนต้องการถามหรือเป็นการบรรยายโดยทั่วไป ทั้งนี้การใช้คำถามที่ดี ควรสั้น กระชับ และชัดเจนตรงประเด็น นอกจากนี้การใช้คำถามควรถามทีละคนและ ตอบทีละคน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศตอบหลาย ๆ คนในคำถามเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้แสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนหรือแตกต่างกัน แล้วจึงเฉลยคำตอบให้ทราบต่อไป

Chanathip Pornkun (2014: 184) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของเทคนิคการถามคำถาม ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการตั้งคำถาม สรุปได้ 4 ข้อ ได้แก่

1. การเว้นระยะ เป็นระยะเวลาที่ผู้สอนคอย 3-5 นาทีหลังการถามคำถาม ก่อนเรียกผู้เรียนให้ตอบ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนตอบคำถามได้ยาว มีคำตอบถูกต้องมากกว่า คำตอบผิด คำตอบมีเหตุผลมากขึ้น มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. การเรียกให้ตอบ ควรถามคำถามก่อนเรียกชื่อผู้เรียนให้ตอบ เพราะทำให้ผู้เรียน คิดคำตอบหลายคนหรือทุกคน การเรียกชื่อผู้อาสาตอบ หรือไม่อาสาไม่มีกฎตายตัว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม แต่การเรียกให้ผู้ไม่อาสาตอบ ผู้สอนต้องแน่ใจว่า ผู้เรียนจะตอบ ถูกต้อง ไม่ควรเรียกเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกอาย

3. การถามซ้ำหรือถามเพิ่มเติม ถ้าผู้เรียนตอบไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ผู้สอนไม่ควรเฉลยคำตอบ แต่ควรใช้คำถามเดิม ถามผู้เรียนคนอื่น หรือถามคำถามเพิ่มเติม ผู้เรียนคนเดิม การถามเพิ่มอาจใช้คำถามเดิม แต่เปลี่ยนข้อความใหม่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจง่ายขึ้น

4. การให้รางวัล ทำได้ใน 2 ลักษณะคือการพูดและการใช้ท่าทางการพูด ได้แก่ ดีทำได้ดี ถูกต้อง เยี่ยม และการใช้ท่าทาง ได้แก่ การยิ้ม พยักหน้ารับ มองตา หรือท่าทางการให้รางวัลที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนเพิ่มความสนใจในบทเรียน ถ้าใช้ผิดจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ การชมควรทำอย่างจริงใจเหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้เรียน และควรวางแผนการใช้อย่างระมัดระวัง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้งปริมาณ และคุณภาพ

สรุปได้ว่า ลักษณะการใช้คำถามที่ดีจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด เพื่อนำไปเขียนบทพูดได้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องรู้จักเลือกใช้คำถามที่จะพัฒนาความคิดของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามอย่างทั่วถึง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศฝึกฝนทักษะการพูดได้อย่างมั่นใจในตนเองมากขึ้น

ระดับของคำถาม

การเลือกใช้ระดับคำถามเป็นสิ่งสำคัญเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผู้สอนจึงควรกำหนดว่า ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการสอน และชั้นหลังการสอนควรจะใช้คำถามระดับใดและเป็นคำถามประเภทใด อย่างไร เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ระดับของคำถามแบ่งได้ 2 ระดับคือคำถามระดับพื้นฐานและคำถามระดับสูง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **คำถามระดับพื้นฐาน**คือคำถามที่ใช้ถามความรู้ ความจำ หรือความคิดเห็นทั่วไป โดยผู้เรียนชาวต่างประเทศจะใช้พื้นฐานความรู้เดิมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่นำมาตอบคำถาม วัตถุประสงค์ของการใช้คำถามระดับพื้นฐานเพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาก่อนหน้าเข้าสู่บทเรียน คำถามระดับนี้จึงเป็นการประเมินความพร้อมของผู้เรียนก่อนเรียน วินิจฉัยจุดอ่อน จุดแข็ง และสรุปเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว คำถามระดับพื้นฐานแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1.1 **คำถามให้สังเกต** เป็นคำถามที่ผู้เรียนชาวต่างประเทศต้องใช้ประสาทสัมผัส ได้แก่ ตาหู จมูกดมกลิ่น ลิ้นชิมรส และกายสัมผัส เพื่อตอบคำถามที่ได้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าดังกล่าว การตอบคำถามประเภทนี้ผู้เรียน ไม่ได้ความรู้เดิมเพิ่มหรือความคิดเห็นลงไปในการตอบ เช่น

- โฆษณานี้เป็นโฆษณาเกี่ยวกับอะไร (ใช้ตาหู แล้วตอบคำถาม)³
- ต้มยำกุ้งรสชาติเป็นอย่างไร (ใช้ลิ้นสัมผัส แล้วตอบคำถาม)

1.2 **คำถามทบทวนความจำ** เป็นคำถามที่ใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ของผู้เรียนชาวต่างประเทศมาตอบคำถาม เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ในบทเรียน เช่น

- คนอ้วนจะเกิดโรคอะไรได้บ้าง (นำไปสู่การพูดเรื่อง “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง”)
- คุณชอบทานอาหารรสชาติอย่างไร (นำไปสู่การพูดเรื่อง “อาหารประจำชาติจีน”)

1.3 **คำถามที่ให้บอกนิยามหรือความหมาย** มีลักษณะคล้ายข้อ 1.2 คำถามทบทวนความจำ แต่เป็นการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศบอกความหมายหรือคำจำกัดความของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น

- ความซื่อสัตย์คืออะไร
- เราเรียกพ่อของพ่อเป็นภาษาไทยว่าอะไร

1.4 **คำถามบ่งชี้หรือระบุ** เป็นคำถามที่กำหนดข้อมูลไว้ตั้งแต่สองประการขึ้นไป แล้วให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเลือกตอบคำถาม เช่น

- สมัยก่อนครอบครัวคนจีนเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย
- แกงฮังเลเป็นอาหารของภาคกลางหรือภาคเหนือ

³ ตัวอย่างคำถามมาจากงานวิจัยของ Plaengsom, R. (2015). **The Use of Questioning Techniques to Develop Thai Speaking Skill of Students from Guangdong University of Foreign Studies.**

1.5 คำถามถามนำ เป็นคำถามที่ใช้ถามนำ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนและดึงจุดความสนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ คำถามประเภทนี้มักมีคำตอบว่า ใช่ ไม่ใช่ จริง ไม่จริง ถูก ไม่ถูก เป็นส่วนใหญ่ เช่น

- คุณคิดว่า การเล่นกีฬาที่มีประโยชน์ใช่หรือไม่
- การไม่ขโมยของของคนอื่นเป็นความซื่อสัตย์ใช่หรือไม่

1.6 คำถามเร้าความสนใจ เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบอย่างจริงจัง แต่ใช้เร้าความสนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนและนำเข้าสู่กิจกรรมตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ เช่น

- ทำไมคุณชอบสุนัข
- ใครไม่ชอบสุนัข

2. คำถามระดับสูงคือคำถามที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน โดยผู้เรียนชาวต่างประเทศต้องใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้เรียนชาวต่างประเทศจะได้ฝึกใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาในการคิดหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานในการคิดและตอบคำถาม คำถามระดับสูงมีหลายประเภท ได้แก่

2.1 คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศชี้แจงให้รายละเอียด ขยายความ หรือบอกขั้นตอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ชัดเจน เช่น

- การวัดพุงมีวิธีการวัดอย่างไร (บอกขั้นตอน)
- วิธีการออกกำลังกายของคุณเป็นอย่างไร (ให้รายละเอียด)

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศใช้ความคิดเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่งว่า เหมือนหรือต่างกันอย่างไร ผู้เรียนจึงต้องมีเหตุผลสนับสนุนความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างสิ่งสองสิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบอย่างชัดเจน เช่น

- คำเรียกญาติของคนจีนเหมือนของคนไทยหรือไม่
- เปรียบเทียบอาหารไทยกับอาหารจีนในเรื่องต่อไปนี้ รสชาติ วิธีการทำ

และเนื้อสัตว์

2.3 คำถามให้จำแนกประเภท เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศรู้จักแยกแยะหมวดหมู่ จากการเลือกใช้เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อจำแนกประเภทได้อย่างมีหลักเกณฑ์ เช่น

- อาหารไทยจำแนกตามภูมิภาคได้ด้วยอะไร
- การเลือกกินเพื่อลดพุง ควรกินอาหารประเภทใด

2.4 คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นการใช้คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศบอกตัวอย่างของเรื่องที่ถาม ผู้เรียนชาวต่างประเทศจึงต้องใช้ทักษะการสังเกต ความจำ และความรู้มาเป็นพื้นฐานในการหาคำตอบ เช่น

- ยกตัวอย่าง “เงินพลาสติก” มา 2 ตัวอย่าง
- ยกตัวอย่างอาชีพที่คนจีนชอบทำมา 1 ตัวอย่าง

2.5 คำถามให้วิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศรู้จักแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อหาเหตุผลที่เกิดขึ้น หรือให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้คิดค้นหาความจริงต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ เช่น

- คนจีนให้ความสำคัญต่อความซื่อสัตย์อย่างไร
- ชาวล้านนากินอาหารอย่างไร

2.6 คำถามให้สังเคราะห์ เป็นการถามสรุปรวมประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศใช้กระบวนการคิดสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นหลักการในภาพรวมอย่างชัดเจน เช่น

- คุณคิดว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์อย่างไร
- คุณคิดว่า คำเรียกญาติในสังคมไทยมีความสำคัญอย่างไร

2.7 คำถามให้ประเมินค่า เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศใช้ความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ เพื่อประเมินค่าหรือตัดสินเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น

- คุณคิดว่า เรื่องอนาคตของเงินที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นไว้นั้น ผู้เชี่ยวชาญคิดถูกหรือไม่ อย่างไร
- ถ้าคุณเป็นชายตัดไม้ คุณจะรับขวานเงินหรือไม่ ทำไม

การเลือกใช้ระดับคำถามอย่างเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนชาวต่างประเทศ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้คำถามเพื่อการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศนั้น คำถามจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำคำถามต่าง ๆ มาเขียนบทพูดได้อย่างสมบูรณ์และพูดได้อย่างไม่ติดขัด การใช้คำถามจึงช่วยเพิ่มพูนทักษะการพูดภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วขึ้น

อย่างไรก็ตาม การใช้คำถามแต่ละระดับและแต่ละประเภทนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องใช้เวลาผู้เรียนชาวต่างประเทศ ตอบคำถาม เพราะคำถามบางคำถาม โดยเฉพาะคำถามระดับสูงผู้เรียนชาวต่างประเทศอาจต้องใช้ความคิดที่ละเอียดมากขึ้น ผู้สอนจึงต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับคำถามแต่ละคำถาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องกำหนดคำถามให้ชัดเจนและถามให้ตรงประเด็น เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

ตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

**แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคคำถาม
การพูดเรื่อง ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง⁴**

เวลาเรียน 8 คาบ

กลุ่มผู้เรียน ผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับกลางถึงระดับสูง

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

พูดเกี่ยวกับวิธีการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกความหมายของคำศัพท์เรื่องสุขภาพได้
2. อ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ได้ถูกต้อง
3. ตอบคำถามที่ได้ถูกต้อง
4. พูดเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพได้

คำศัพท์

1. สุขภาพ
2. การออกกำลังกาย
3. ปลอดภัย
4. ไขมัน
5. เส้นเลือด
6. แกว่งแขน
7. ความอ้วน
8. ลงพุง
9. ประโยชน์
10. โภชนาการ

กิจกรรมการเรียนการสอน แสดงให้เห็นดังตารางต่อไปนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับของคำถาม
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	
1. ผู้สอนนำเสนอภาพการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ แล้วถามผู้เรียนเกี่ยวกับการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ดังนี้	
- คุณรู้หรือไม่ว่า ภาพนี้เป็นภาพของกีฬาอะไร.....	คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับการทบทวนความจำ
- คุณคิดว่า การเล่นกีฬามีประโยชน์ใช่หรือไม่.....	คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับคำถามนำ
- กีฬาที่คุณชอบคืออะไร.....	คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการอธิบาย
- มีวิธีการเล่นอย่างไร.....	คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการอธิบาย

⁴ ตัดตอนจากงานวิจัยของ Rungrudee Plaengsom. (2015). **The Use of Questioning Techniques to Develop Thai Speaking Skill of Students from Guangdong University of Foreign Studies.**

2. ผู้สอนฝึกผู้เรียนให้ออกเสียงคำศัพท์
3. ผู้เรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์

ขั้นการสอน

1. ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 – 4 คน
2. ให้ผู้เรียนฟังโฆษณาเรื่อง ลดพุงลดโรค แล้วตอบคำถามที่ผู้สอนกำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนโครงเรื่องบทพูด
 - โฆษณานี้เป็นโฆษณาเกี่ยวกับอะไร..... คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับการสังเกต
 - คนอ้วนลงพุงจะเกิดโรคอะไร..... คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับการทบทวนความจำ
 - การเลือกกินเพื่อลดพุง ควรกินอาหารประเภทใด..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการจำแนกประเภท
 - การเลือกกินเพื่อลดพุง ควรลดอาหารประเภทใด..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการจำแนกประเภท
 - ยกตัวอย่าง อาหารที่ไม่ควรกิน 2 ประเภท..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการยกตัวอย่าง
 - การวัดพุงมีวิธีการวัดอย่างไร..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการอธิบาย
 - การออกกำลังกายเพื่อลดพุงมีกี่วิธี อะไรบ้าง..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับกราวิเคราะห์
 - ขั้นตอนการลดพุงมีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับกราวิเคราะห์
3. ผู้สอนแจกใบงาน ให้ผู้เรียนในกลุ่มเขียนสรุปเรื่องที่ฟังจากการใช้คำถามข้างต้น
4. ผู้สอนอธิบายเรื่องการออกกำลังกาย แล้วใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนพูดเรื่อง “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง” ดังนี้
 - คุณชอบออกกำลังกายไหม..... คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับการถามนำ
 - คุณออกกำลังกายเวลาเช้าหรือเย็น..... คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับคำถามบ่งชี้หรือระบุ
 - คุณออกกำลังกายที่บ้านหรือที่สวนสาธารณะ..... คำถามระดับพื้นฐานเกี่ยวกับคำถามบ่งชี้หรือระบุ
 - วิธีออกกำลังกายของคุณเป็นอย่างไร..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการอธิบาย
 - โรคอะไรบ้างที่เกิดจากความอ้วน..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับกราวิเคราะห์
 - คุณคิดว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์อย่างไร..... คำถามระดับสูงเกี่ยวกับการสังเคราะห์

ขั้นหลังการสอน

1. ผู้เรียนเขียนคำตอบ แล้วนำไปเขียนบทพูดเกี่ยวกับ “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง”
 2. ผู้เรียนพูดเรื่อง “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง”
-

สื่อการเรียนรู้

1. ภาพกีฬา
2. โฆษณาของ สสส. เรื่อง ลดพุงลดโรค
3. ไบคำถาม

การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการพูด
2. แบบประเมินตนเองด้านการพูด

จากตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคนิคคำถามข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้สอนได้กำหนดคำถามไว้ในแต่ละส่วนของแผนการสอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนและขั้นการสอน เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้มีประเด็นเขียนโครงเรื่องบทพูดในขั้นหลังการสอน แล้วจึงนำไปฝึกปฏิบัติการพูดหน้าชั้นเรียนต่อไป

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนจะใช้คำถามระดับพื้นฐานประเภทต่าง ๆ เช่น คำถามนำคำถามทบทวนความจำ รวมทั้งคำถามระดับสูง เช่น คำถามให้อธิบาย เพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ

ส่วนขั้นการสอน ผู้สอนได้ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศฝึกดูและฟังโฆษณาเรื่อง “ลดพุงลดโรค” ของ สสส. โดยใช้คำถามเป็นแนวทางให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศสรุปเรื่องจากการฟังและดูโฆษณาดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจความสำคัญของการออกกำลังกายและนำข้อมูลมาใช้เขียนบทพูดได้ ต่อจากนั้นขั้นหลังการสอนจึงโยงเข้าสู่การใช้คำถาม เพื่อกำหนดโครงเรื่องบทพูดเรื่อง “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง” ต่อไป

ขั้นการสอนนี้ ผู้สอนจะเลือกใช้คำถามทั้งคำถามระดับพื้นฐานหรือคำถามระดับสูง เพื่อช่วยกำหนดกรอบความคิดของผู้เรียนชาวต่างประเทศที่จะนำมาเขียนบทพูดได้อย่างชัดเจน และฝึกพูดเป็นลำดับต่อไป

ส่วนขั้นหลังการสอน เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศนำประเด็นคำถามต่าง ๆ จากการฝึกฟังในขั้นการสอนมากำหนดโครงเรื่องบทพูดและเขียนบทพูด ก่อนนำมาฝึกพูดหน้าชั้นเรียนต่อไป บทพูดเรื่อง “ทำอย่างไรสุขภาพจะแข็งแรง” มีโครงเรื่อง ดังนี้

เกริ่นนำ	- การออกกำลังกายมีความสำคัญอย่างไร
เนื้อหาบทพูด	- ฉันชอบออกกำลังกายไหม
	- ฉันออกกำลังกายเวลาใด

- ฉันทออกกำลังกายที่ไหน
- วิธีออกกำลังกายของฉันเป็นอย่างไร
- โรคอะไรบ้างที่เกิดจากความอ้วน
- ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

สรุปบทพูด

- เชิญชวนให้ออกกำลังกาย

ตัวอย่างบทพูดเรื่อง “ทำอะไรสุขภาพจะแข็งแรง” ของนางสาว TANG JINGLI นักศึกษามหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง

สวัสดีค่ะ เรียนอาจารย์ที่เคารพและสวัสดิ์ดีเพื่อน ๆ ทุกคนค่ะ ดิฉันชื่อจิงริยา วันนี้ดิฉันจะเล่าเรื่องเกี่ยวกับ “ทำอะไรสุขภาพจะแข็งแรง” ให้อาจารย์และเพื่อน ๆ ฟังคะ มีคำพูดที่กล่าวกันไว้เสมอว่า “ขาดอะไรก็อย่าได้ขาดสุขภาพที่แข็งแรง สุขภาพที่แข็งแรงไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ถ้าไม่มีสุขภาพที่แข็งแรงก็ไม่มีทุกสิ่ง” ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี เป็นรากฐานที่จะทำให้เรามีความสุขในทุก ๆ ด้าน แล้วทำอะไรสุขภาพจะแข็งแรง

ถ้าคน ๆ หนึ่งร่างกายสุขภาพแข็งแรง เขาจะต้องระมัดระวังในเรื่อง 3 ด้านต่อไปนี้

- 1) ควรทำให้ตนเองมีอารมณ์ดีอยู่เสมอ อารมณ์ที่ดีจะทำให้สมรรถนะของร่างกายทำงานดีขึ้น
- 2) ควรรับประทานอาหารที่สมดุล เลือกกินผักและผลไม้ที่เหมาะสมตามฤดูกาล ไม่ควรกินอาหารทอดและอาหารมัน ๆ ซึ่งจะทำให้อ้วนและกลายเป็นคนอ้วนลงพุง แล้วส่งผลให้เกิดโรคภัย เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน เป็นต้น
- 3) เป็นข้อสำคัญที่สุดคือการออกกำลังกาย แต่ไม่ควรออกกำลังกายมากเกินไป และควรใช้วิธีการออกกำลังกาย ที่ถูกต้องและเหมาะสม

สำหรับดิฉัน ดิฉันชอบออกกำลังกาย ตอนเด็ก ๆ ดิฉันชอบออกกำลังกายกับคุณย่าและมักออกกำลังกายที่หน้าบ้านแต่เช้า และวิ่งช้า ๆ กับคุณย่า บางทีเหนื่อยแล้วก็เดินเล่นอย่างสบาย สูดอากาศบริสุทธิ์ แต่ตอนนี้ดิฉันเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยก็มักจะออกกำลังกายอยู่ที่สนามกีฬา กับเพื่อน ๆ 2-3 คน และเพราะมีวิชาเยอะ เราจะออกกำลังกายแล้วแต่เวลาว่าง บางทีเช้า บางทีเย็น วิธีการออกกำลังกายก็มีหลายอย่าง บางทีวิ่งช้า ๆ ที่สนามกีฬา 3-5 รอบ บางทีแค่เดินช้า ๆ 2-3 รอบ บางทีจะไปออกกำลังกายโดยขึ้นภูเขาน้ำพุร้อนที่อยู่แถวมหาวิทยาลัย และเพราะกิจกรรมของดิฉันในมหาวิทยาลัยเยอะ จึงทำให้การออกกำลังกายกับการปฏิบัติไม่ค่อยเท่ากัน

อย่างไรก็ตาม ดิฉันคิดว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์มากมาย เช่น

- 1) ให้อย่อยอาหารได้เร็วและช่วยให้ปอดและอวัยวะต่าง ๆ ทำงานปกติ

- 2) ทำให้ร่างกายสมส่วน มีรูปร่างดี และจะมีกล้ามเนื้อเยอะขึ้น
- 3) ช่วยให้เลือดหมุนเวียนดี
- 4) ช่วยลดความดันโลหิต ลดความอ้วน

สุดท้ายนี้ ดิฉันคิดว่า เราทุกคนต่างก็ควรพยายามทำให้สุขภาพแข็งแรง เพื่อทำให้เราดำเนินชีวิตอย่างสุขสบายได้ แล้วก็จำไว้นะ ชีวิตคือการเคลื่อนไหว ขอขอบคุณค่ะ

บทสรุป

ทักษะการพูดเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง ทักษะการพูดประกอบด้วย ผู้ส่งสารหรือผู้พูด ผู้รับสารหรือผู้ฟัง เนื้อหาของสาร และสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร การพูดจะบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้งสี่ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ระดับกลางถึงระดับสูงให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีเทคนิคหรือวิธีการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการพูดอย่างคล่องแคล่ว

ปัญหาสำคัญของผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับกลางถึงระดับสูงคือการเตรียม โครงเรื่องบทพูด เพราะเมื่อผู้เรียนชาวต่างประเทศได้รับหัวข้อหรือประเด็นการพูดแล้ว มักคิดไม่ออกว่า ควรมีเนื้อหาการพูดประเด็นใดบ้าง ผู้เรียนชาวต่างประเทศจึงใช้เวลานาน เพื่อกำหนดเนื้อหาการพูด การใช้คำถามเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียน ชาวต่างประเทศสามารถกำหนดโครงเรื่องบทพูดได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นตามที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากการใช้คำถามช่วยกระตุ้นความคิดของผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสงสัย ไคร้รู้ หรือเกิดความคิดตามผู้สอน คำถามจึงช่วยเสริมสร้าง ความสามารถของผู้เรียนชาวต่างประเทศให้ได้รับความรู้จากเรื่องที่เรียนอย่างเป็นขั้นตอน และการใช้คำถามยังช่วยสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้อย่างดี

ดังนั้นหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้คำถามระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน ชาวต่างประเทศก็จะช่วยกำหนด กรอบความคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางการเขียน บทพูดได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ทุกขั้นตอนตั้งแต่การพูดเกริ่นนำ การพูดนำเสนอเนื้อเรื่อง และการพูดสรุปเรื่อง อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการพูดต่อหน้าประชุมชน

References

- Angwattanakun, S. (1997). **Method of Teaching English** (วิธีสอนภาษาอังกฤษ) (4th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Phongthongcharoen, S. (1983). **Teaching English for Beginners (Revised Version)** (วิธีสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน ฉบับปรับปรุง). Bangkok: Pramuansin.
- Plaengsorn, R. (2015). **The Use of Questioning Techniques to Develop Thai Speaking Skill of Students from Guangdong University of Foreign Studies** (การใช้เทคนิคคำถามเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง). Bangkok: Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University.
- Pornkun, C. (2015). **Teaching Thinking Skills: Theory and Practice** (การสอนกระบวนการคิด : ทฤษฎีและการนำไปใช้) (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Samram, C. (2002). **Thinking and Asking: The Art of Learning between Teacher and Student** (คิดและถาม : ศิลปะแห่งการเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียน). Bangkok: Sodsri-Saridwong Foundation.
- Sutthirat, C. (2012). **The Use of Questioning Techniques to Develop Thinking** (เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด) (3rd ed.). Bangkok: Weeprint.